

ЦАРИНСКА УПРАВА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ 2022

ЦАРИНСКА УПРАВА

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ 2022

2022

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

Министерство за финансии
Царинска управа на
Република Северна Македонија

СОДРЖИНА

Порака од директор	5
Стратешки развој и модернизација	9
ПРИОРИТЕТ 1 - Наплата на приходи и заштита на финансиските интереси	10
ПРИОРИТЕТ 2 - Олеснување на трговијата	11
ПРИОРИТЕТ 3 - Заштита на општеството	30
ПРИОРИТЕТ 4 - Инфраструктурен и организациски развој	38
Меѓународна и меѓуинституционална соработка	42
Јубилеј 30 години Царинска управа	50

ЦАРИНСКА УПРАВА

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ 2022

Почитувани,

Денес, царинските администрации во светот се една од клучните алки во меѓународниот синџир на снабдување со стоки, поради што своето работење и развојот го базираат на следење и постојана имплементација на глобалните стандарди и правила за тргување. Улогата на царината заедно со инвестициите во транспортниот и финансискиот сектор се од големо значење во процесот на олеснување на трговијата.

Она што е вистински предизвик за нас е постојаната борба пред која сме исправени, да обезбедиме баланс помеѓу потребата од сè поголемо забрзување на прекуграничната трговија, која има за цел зголемување на меѓународната трговија од една страна и спроведување на ефикасни контроли за заштита на безбедноста и здравјето на граѓаните, од друга страна, притоа обезбедувајќи ефикасна наплата на приходите и заштита на финансиските интереси на државата.

Ако 2020 и 2021 година останаа запаметени како години на пандемија, кога сите се соочивме со непредвидливоста и стравот од тоа што се случува во светот, на самиот почеток на 2022 година се соочивме со нова, поширока економска и енергетска криза како резултат на воениот конфликт во Украина, од која и ние како држава не бевме изземени.

Во тие услови, Царинската управа на Република Северна Македонија покажа исклучителна способност за брзо прилагодување и проактивно дејствување во новонастанатите околности. Со примена на низа интервентни мерки за ефикасно ублажување на последиците од кризата, со користење на нови алатки и начини на работа, брзо и успешно обезбедивме непречен прекуграничен проток на стоките, а продолживме непречено и со активностите за развој и унапредување на царинското работење.

Минатата 2022 година Царинската управа беше активен учесник во подготовката и имплементација на низа мерки кои ги донесе Владата, а се насочени за поддршка на домашните увозно-извозни компании. На самиот почеток на годината започна имплементација на мерката за трајно намалување или укинување на царинските стапки на 258 сировини и репроматеријали за индустриско производство, пред сè наменети за извоз. Со тоа излеговме во пресрет на барањата на компаниите за намалување на царинските стапки, а воедно се изврши и усогласување на истите во Европската Унија, што е од особено значење за унапредување на производството, извозот и конкурентноста на домашните компании на меѓународниот пазар.

Во 2022 година бележиме раст од 15% при наплата на приходите во однос на 2021 година или 49% во однос на 2020 година, која беше и најтешка пандемиска година. Минатата година се остварени приходи од 119,2 милијарди денари или 15,6 милијарди повеќе од 2021 година, што претставува скоро половина од вкупните буџетски приходи на државата.

На самиот почеток од 2022, ја донесовме новата Стратегија за развој на Царинската управа за периодот 2022 – 2024 година и Акциониот план за нејзина реализација, каде ги дефинираме нашите стратешки приоритети, проекти и активности, на кои посветено работевме во текот на целата година.

Евроинтегративниот процес е високо на нашата агенда, преку усогласување на законодавството и примена на европските стандарди и најдобри практики во работењето. Со почетокот на преговорите, Владата на Република Северна Македонија на нашата институција и ја додели улогата да раководи со Поглавје 29: Царинска унија, дел од Кластер 3 „Конкурентност и инклузивен раст“ од преговарачката рамка. Освен во ова поглавје, Царинската управа со свои експерти активно учествува и во 12 други поглавја, со значаен придонес за прашањата во надлежност на Царината.

Ги формиравме преговарачките тимови и по завршувањето на состаноците за објаснувачкиот скрининг во октомври 2022 година, ги започнавме подготовките за презентација на напредокот и усогласеноста на билатералните состаноци кои не очекуваат.

Продолживме и со целосна посветеност на дигитализацијата на царинското работење, што е значаен приоритет на Царинската управа, но и на Владата на РСМ, заради обезбедување на што поефикасни услуги за граѓаните и деловната заедница, размена помеѓу институциите, поефикасни контроли и намалување на сивата економија. Дигитализацијата е опфатена во сите стратешки приоритети на Царинската управа, каде се пресликува преку повеќе проекти во нашиот тригодишен Акциски план за развој, на чија реализација активно работиме.

Навремената и ефикасна имплементација на европските регулативи и системи на национално ниво, а особено директната интерконекција со централните европски системи, следејќи го Повеќегодишниот стратешки план на Европската Унија за воспоставување на еЦарина и применувајќи ги стандардите и спецификациите кои произлегуваат од неа, продолжува да биде императив во развојот на Царинската управа, при воведување на секоја новина во работењето. Тоа е значајно за нас како држава, но пред сè е значајно за домашните компании бидејќи дава предвидливост, влијае на забрзување на процедурите и истовремено намалување на трошоците, и е силен поттик при нивното учество на пазарите на ЕУ и пошироко. Придобивките од дигитализацијата и олеснувањето на трговијата, таргетираат над 11.000 домашни компании - активни учесници во увозно – извозните постапки.

Продолживме со унапредување на системите од царинската ИТ платформа која ја воспоставивме со ставањето во примена на Системот за обработка на царински декларации и акцизни документи СОЦДАД - интергран со другите царински системи (NCTS, EXIM, ITE).

Преку оваа платформа, во целосно бесхартиена околина овозможивме спроведување на сите царински постапки и во 2022 година обработивме над 1.2 милиони електронски декларации за увоз, извоз и транзит, како и над 150.000 дозволи, одобренија и акцизни документи. Притоа, голем успех е што обезбедивме 99,7% достапност на сите услуги кои се дел од платформата.

Значајна новина воведена во 2022 година, со која во целост го заокруживме бесхартиеното работење во царинските постапки и на што сме посебно горди се новите сервиси ставени во функција со т.н. зелена царинска декларација. Сервисите кои ги нуди оваа новина им овозможуваат на економските оператори, далечински без интервенција и физичка интеракција со царинскиот службеник да ја завршат постапката за еден час и да ги пуштат стоките во слободен промет. Преку овие сервиси, денес за 80% од увозните и 98% од поднесените извозни декларации селектирани на зелен канал - царинската постапка се завршува за еден час. Ова забрзување на царинските постапки значи помалку трошоци и ресурси за економските оператори, а тоа пак влијае позитивно на нивната конкурентност.

Во 2022 година ја интензивиравме и соработката со земјите во регионот. Преку иницијативите како што се ЦЕФТА и Отворен Балкан, се реализираат повеќе активности и сите тие пред сè имаат за цел олеснување на прекуграничната трговија и побрза економска интеграција на регионот во Европската Унија. Зелените коридори за проток на чувствителна стока, имплементирани во текот на пандемијата, успешно и непречено функционираат со земјите од ЦЕФТА, преку граничните премини Табановце, Блаце и Кафасан.

На овие премини се обезбедува приоритетен третман за стоките од претходно усогласена листа помеѓу земјите на ЦЕФТА, со размена на известување пред пристигнување на пратката преку системот SEED. Позитивните искуства од примена на Зелените коридори, продуцираа активности во регионот за нивно проширување кон соседните земји членки на Европската Унија.

Во јули 2022 година, потпишавме Меморандум за разбирање за електронска размена на податоци, со што воспоставивме примена на овие коридори за стоките кои излегуваат кон Грција. Нашиот пример го следат и останатите земји од регионот.

Минатата година го комплетиравме процесот на меѓусебното признавање на статусот на Овластен економски оператор (ОЕО) со Србија и Албанија, со што на 26 домашни компании иматели на овој сертификат им обезбедивме проширување на поволностите и во овие земји.

Преку иницијативата на Отворен Балкан, која ги вклучува нашата земја, Србија и Албанија, значајно се забрзаа тековните активности, а се започнаа и нови. Во јуни 2022 година на граничниот премин Табановце – Прешево целосно е ставен во примена концептот One Stop Shop, при што се овозможи спроведување на граничните формалности со единствено застанување.

Дополнително, во насока на забрзување на протокот на стока и патници, на влез во државата овозможивме непречено да функционираат 10 ленти, од кои 2 за товарни возила, една за автобуси и 7 за патнички возила, а за товарните возила воспоставивме брза лента за празни камиони и камиони кои превезуваат стока со европски транзитен документ NCTS. Интензивно работиме на воспоставување на истиот концепт и со Албанија на граничниот премин Кафасан.

Борбата против организираниот криминал и спречување на обидите за нелегална трговија беа наш врвен приоритет, кој и во иднина ќе остане во фокусот на Царинската управа, а заштитата на сигурноста и безбедноста на нашите граѓани останува императив во нашето работење.

Во таа насока, во текот на 2022 година бележиме 114 случаи на заплени, што претставува двојно зголемување на случаите во однос на претходните две години. Минатата 2022 година заплени се над 8 тони дроги и психотропни супстанции, како и девизи, злато и акцизна стока со вредност над 2 милиони евра.

И не застануваме тука. Пред нас се нови проекти за развој на царински системи чија имплементација ќе започне годинава, а се дел од Повеќегодишниот стратешки план за воведување на еЦарина на Европската Унија. Истите се задолжителни за примена на земјите од Европската Унија, и се услов за пристапување во ЕУ. Во таа насока, во 2023 ќе започнеме со развој и имплементација на четири нови царински системи, и тоа: Нов транзитен систем – NCTS 5, нов Национален едношалтерски систем (NSW), Систем за електронска регистрација на економски оператори EORI2, како и нов Систем за управување со контролите и истрагите. Исто така, планирана е имплементација на централен податочен склад, кој ќе ги интегрира царинските бази на податоци и ќе овозможи примена на напредни алатки за предвидливи анализи и алатки базирани на вештачка интелигенција, кои значително придонесуваат за ефикасно откривање и справување со ризиците и заканите во царинското работење.

Во 2023 ќе започнеме и со воведување на нов концепт на т.н. паметни граници. Во рамките на овој концепт на граничните премини и терминали ќе поставиме нова опрема базирана на современи технологии, која ќе може да комуницира меѓусебе и да се интегрира со тековната ИКТ инфраструктура и системи.

Оваа опрема вклучува нов систем за видео надзор и препознавање на регистарските таблички на возилата (CCTV и ANPR), интегриран со читачи на кодови на документи, нови автоматизирани рампи и ваги. Целосната имплементација на овој нов концепт на работа, во кој повеќето процеси ќе се одвиваат автоматски, ќе придонесе за намалување на потребата од човечки фактор на граничните премини и терминали, ќе го забрза протокот, ќе влијае на поефикасни контроли, но и на намалување на сивата економија и корупцијата. Средствата за овие нови проекти во најголем дел се обезбедени од ИПА програмите преку ЕУ ИПА фондовите, заем од Светска Банка, други странски донатори, како и Буџетот на државата.

Работиме и на проекти за реконструкција на граничните премини Кафасан и Деве Баир, кои се реализираат со поддршка на Светска Банка, како и на реконструкција на граничниот премин Делчево, за што се обезбедени средства преку националната програма на ИПА. Исто така во тек се проекти за изградба на нов граничен премин Маркова нога со Грција и нов граничен премин Клепало, со Бугарија, кои се реализираат исто така преку ЕУ фондови.

Следејќи го годинешното мото на Светската царинска организација „Негување на идната генерација: промовирање култура на споделување на знаење и професионална гордост во царината“, наш приоритет оваа година ќе биде стекнувањето нови знаења и обуки на царинските службеници, кои ќе имаат за цел понатамошно јакнење на нивната професионалност, ефикасноста и интегритет во работењето.

Ќе продолжиме да ја негуваме соработката со нашите партнери од деловната заедницата, другите владини агенции и меѓународните организации, чекорејќи цврсто во оставрување на нашата мисија да бидеме лидери во регионот, следејќи го патот на пристапување во Европската Унија.

Ви благодарам

М-р Славица Кутиров
Директор

СТРАТЕШКИ РАЗВОЈ И МОДЕРНИЗАЦИЈА

На почетокот на 2022 година, Царинската управа донесе нова Стратегија за развој на Царинската управа на Република Северна Македонија за периодот 2022-2024 година и Акционен план за нејзина реализација, во кои ги дефинираше своите стратешки приоритети, цели и активности за развој и унапредување на институцијата на кои активно се работеше во текот на годината.

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТИ НА ЦАРИНСКАТА УПРАВА

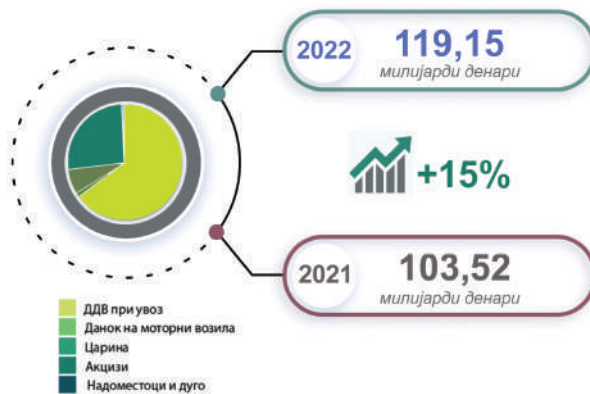
ПРИОРИТЕТ 1 НАПЛАТА НА ПРИХОДИ И ЗАШТИТА НА ФИНАНСИСКИТЕ ИНТЕРЕСИ

Еден од основните приоритети на Царинската управа е да обезбеди ефикасна наплата на приходи во Буџетот на РСМ, кои се остваруваат при спроведување на царинските и акцизните постапки по основ на наплата на ДДВ при увоз, акцизи, царини и други.

Во 2022 година Царинската управа наплати вкупно приходи во износ од **119,15 милијарди денари**, што претставува 48% од вкупно наплатените приходи во Буџетот на РСМ и 83% од вкупните остварени даночни приходи во државата.

Споредено со 2021 година, наплатени се **15,64 милијарди денари повеќе**, што претставува раст од 15% на наплатените приходи.

НАПЛАТЕНИ ПРИХОДИ ВО 2022

Во 2022 година Царинската управа наплати и вкупен износ од 390,75 милиони денари по основ на 1.353 решенија за дополнителна наплата, по поднесени барања по службена должност и по барање на странка.

НАПЛАТЕНИ ПРИХОДИ ВО 2022 ОД РЕШЕНИЈА ЗА ДОПОЛНИТЕЛНА НАПЛАТА

ПРИОРИТЕТ 2 ОЛЕСНУВАЊЕ НА ТРГОВИЈАТА

Царинската управа е партнер во обезбедувањето на конкурентно опкружување за македонскиот бизнис и трговија. Во 2022 година се реализираа повеќе активности кои имаа за цел понатамошно олеснување на трговијата. Усогласувањето на националното царинско и акцизно законодавство, со законодавството и најдобрите практики на Европската Унија се основа на развојот и напредокот на Царинската управа. Дигитализацијата на царинските и акцизните постапки и обезбедувањето на целосно бесхартено работење го олеснува и забрзува легалниот прекуграничен проток на стоки и обезбедува транспарентни и предвидливи процедури за домашните компании. Регионалната соработка и усогласувањето на процедурите помеѓу земјите во регионот е дополнителен импулс во таа насока.

ПРОЦЕС НА ЕВРОПСКА ИНТЕГРАЦИЈА

По одлуката на Европскиот совет и почеток на пристапните преговори во јуни 2019 година, во септември 2019 година, во Брисел се одржа Првиот објаснувачки состанок за Поглавје 29 - Царинска унија. Во септември 2022 година продолжи процесот на преговори за членство во ЕУ. Владата на РСМ ја формираше организационата структура, заедно со тимовите за подготовка на преговарачки позиции за пристапување на Република Северна Македонија во Европската Унија. Царинската управа е назначена за носител на Поглавје 29 - Царинска Унија, дел од Кластер 3 „Конкурентност и инклузивен раст“ од преговарачката рамка, а учествува и во 12 други поглавја од сите шест кластери од претпристапните преговори, каде нашите експерти го даваат својот придонес во области од надлежност на Царината.

Вториот објаснувачки состанок за Поглавје 29 - Царинска унија се одржа во октомври 2022 година во Брисел, со што се комплетираше првата фаза од презентирањето на законодавството на Европската Унија во делот на царинското работење за Република Северна Македонија, од страна на Европската Комисија, како подготовка за билатералниот скрининг, кој за Поглавје 29 - Царинска унија е закажан за јуни 2023 година.

Во Извештајот за напредокот на Република Северна Македонија што Европската комисија го објави во октомври 2022, се нотира дека е постигнато добро ниво на подготвеност во областа 29-Царинска унија. Одреден напредок е постигнат во континуираната консолидација, примена и надградба на царинските ИТ системи. Концептот на Овластен економски оператор (ОЕО) е понатаму промовиран. Царинската управа применува целосно бесхартена околина за обработка на царинските декларации и на акцизните документи.

Царинско законодавство

Во делот на усогласување на националното царинско законодавство со законодавството и најдобрите практики на Европската Унија, како и за имплементација на мерки за ревитализација и поддршка на економијата во услови на справување со пандемијата и енергетската криза, Царинската управа во 2022 година започна со изработка на **нов Царински закон, кој ќе биде усогласен со Царинскиот закон на Европската Унија**, а во тек е измена и на Законот за вршење на работи за застапување во царинските постапки.

Во март 2022 година донесена е **измена на Законот за Царинска тарифа**, со која се намалени царинските стапки на 171 тарифна ознака, а воведен е повластен тарифен третман за стоки опфатени во 86 тарифни ознаки. Со донесувањето на овие измени на царинската тарифа, извршено е понатамошно усогласување на царинските стапки на национално ниво со оние кои се применуваат во земјите членки на Европската Унија. Истовремено со ова се реализираше и петтиот сет на мерки на Владата на Република Северна Македонија за ревитализација на економијата во услови на COVID 19. Измените се однесуваат на приоритетните стоки користени како сировини и репроматеријали во преработувачката индустрија, со што директно се помогнаа секторите од автомобилската и метало – преработувачката индустрија.

На крајот од 2022 година, донесена е **Одлука за усогласување и менување на Царинската тарифа** за 2023 година (Службен весник бр.278/2022), согласно Комбинираната номенклатура донесена од страна на Европската комисија. Со измените се додаваат 48 нови тарифни ознаки, како расчленувања на тарифните подброеви на Хармонизираниот систем, а поради намален обем на трговија избришани се 23 тарифни ознаки. Оваа одлука е во согласност со Спогодбата за стабилизација и асоцијација меѓу Република Македонија и Европските заедници.

Донесени се измени на следните подзаконски акти:

- **Измени на Уредбата за изменување и дополнување на Уредбата за распоредување на одредени стоки во Комбинираната номенклатура согласно регулативите на Европската комисија (Службен весник бр. 78/2022, 188/2022, 21/2022)**

Во Службен весник бр. 260/2022 објавени се:

- Листа на производи со потекло од Заедницата за увоз во Република Северна Македонија со нула царинска стапка во рамки на квоти и концесии за квоти во 2023 година
- Листа на стоки на царински квоти по потекло од Република Турција кои се увезуваат во Република Северна Македонија со нула царинска стапка во рамки на квоти во 2023 година
- Листа на стоки на царински квоти по потекло од Украина кои се увезуваат во Република Северна Македонија со нула царинска стапка во рамки на квоти во 2023 година
- Листа на тарифни концесии за земјоделски производи што потекнуваат од Норвешка со нула царинска стапка во рамки на квоти во 2023 година
- Листа на тарифни концесии дадени од Република Северна Македонија на Швајцарската Конфедерација со нула царинска стапка во рамки на квоти во 2023
- Листа на земјоделски производи со потекло од Обединетото Кралство за увоз во Република Северна Македонија во 2023 година (нула царинска стапка во рамки на квоти, концесии во рамки на квоти). Квотите за Обединетото Кралство се за исти стоки како за ЕУ, само со различни количини.

Донесени се 6 нови и 10 измени на интерни акти врз основа на царинската регулатива и преземени надлежности за царинско постапување што произлегуваат од други закони:

- Измена на Насоката за распоредување на четирицикли ATV моторни возила (за сите терени) согласно Царинската тарифа.
- Измена на Насоката за распоредување на компјутери и софтвер согласно Царинска тарифа.
- Измена на Процедурата за издавање на одобрение и лиценца за вршење на застапување во царинските постапки и легитимација на лиценциран застапник, за усогласување со новите функционалности во СОЦДАД.
- Измена на Прирачникот за Овластен економски оператор.
- Измена на Упатството за увоз за облагородување.
- Измена на Упатството извоз за облагородување.
- Насока за постапување со стока којашто се внесува и во непроменета состојба се изнесува од царинското подрачје.
- Измена на Упатството за царинско складирање.
- Упатство за привремен увоз.
- Корисничко упатство за пополнување на усна декларација за привремен увоз и повторен извоз на транспортни средства.
- Измена на Упатството за спроведување на извозна постапка со примена на СОЦДАД.
- Измена на Упатството за спроведување на постапка за увозно царинење.
- Корисничко упатство за прикачување на документи и поднесување на увозна/извозна декларација.
- Насока за спроведување на поволностите за иматели на одобрение за овластен економски оператор (ОЕО).

Акцизно законодавство

Во тек се измени на Законот за акцизите, преку кои е планирано воведување на контрола на движењето на тутунската сировина преку систем на одобренија и гаранции за обезбедување на евентуален акцизен долг што може да настане. Со воведување на одредбите за примена на делумно денатуриран алкохол планирано е воспоставување на дополнителна контрола и ограничување на употребата на чистиот алкохол, за спречување на негова злоупотреба и избегнување на плаќање на акцизата. Во однос на акцизните постапки, во делот на интервентни мерки за справување со енергетската криза, **во март 2022 година направени се измени и дополнувања на Законот за акцизите**, со кои е намалена акцизната давачка за одредени акцизни производи, согласно Одлука за определување на видот на енергентите, временскиот период, како и начинот на пресметка на акцизата од 12 март 2022 година со важност до 31 мај 2022 година.

Донесени се и 2 измени на интерни акти врз основа на акцизната регулатива:

- Измена на Насоката за распоредување на тутун и тутунски добра,
- Измена на Насоката за определување на царински испостави за увозно царинење на нафтени деривати.

Секторот за акцизи спроведува интензивни активности за регистрација на трговците со обележано гасно масло и останати горива (трговци на големо и мало кои се надвор од системот), со цел зајакнување на контролата врз нивната продажба и спречување на злоупотреби.

Во рамките на Твининг проектот за Подобрување на наплатата на приходи и даночната и царинска политика (Improving Revenue Collection and Tax and Customs Policy), во 2022 година се одржаа 15 работилници на кои учествуваа вкупно 117 царински службеници од повеќе организациони единици. Овие работилници се реализираа во соработка со експерти од царинските администрации на Хрватска и Австрија и имаа за цел поддршка и пренесување на знаењата и искуствата во подготовката и имплементацијата на законодавството и неговата примена во пракса во земјите членки на Европската Унија.

Во рамките на активностите од твининг проектот, претставници од Царинската управа остварија две студиски посети на Царинската управа на Република Хрватска. Работилниците во рамки на овие студиски посети се реализираа преку активна дискусија и размена на искуства за различни теми: деловен процес за е-трговија, следење на производи од тутун, спроведување на безбедносните стандарди за информатичките системи, правни акти и постапки за царинска контрола и контрола на акцизи, оданочување на CO2 компонента на моторните возила согласно глобалните хармонизирани стандарди за определување на ниво на загадувачи, управување со јавните финансии (А и Б сметка), осигурување на царинскиот долг и друго.

На 2 јуни во Скопје се одржа настан на кој беа презентирани придобивките и постигнатите резултати од проектот, на кој поздравно обраќање имаа амбасадорот на Република Хрватска-Нивес Тигањ и амбасадорот на Република Австрија-Георг Вуцас, како и раководителот на Одделот за соработка при Делегацијата на Европската Унија-Штефен Худолин. Проектот заврши на крајот од 2022 година, поради статусни промени кај овластеното тело за имплементација.

ДИГИТАЛИЗАЦИЈА НА ЦАРИНСКИТЕ И АКЦИЗНИТЕ ПОСТАПКИ

Дигиталната трансформација на работењето е еден од главните фокуси на Царинската управа, поради што во рамките на четирите стратешки приоритети, согласно Акциониот план на Царинска управа, во тек е реализација на повеќе проекти. Во насока на понатамошно олеснување на царинските и акцизните постапки се реализираат проекти за развој и имплементација на нови информатички системи кои ќе овозможат интероперабилност со системите на ЕУ дел од Повеќегодишниот стратешки план на ЕУ за имплементација на програмата еЦарина – MASP - C¹. Се унапредуваат и веќе воспоставените царински системи, обезбедувајќи дополнителни електронски услуги за олеснување на царинското работење, наменети за економските оператори, како и интероперабилност со системите на другите институции дел од националниот владин домен.

Новините во делот на дигитализацијата на царинските и акцизните постапки се реализираат со примена на методологија за управување со проектите, која вклучува и воспоставена проектна структура, работни групи и управувачки комитети за работа и следење на напредокот. При реализацијата на проектите се остваруваат постојани консултации и со деловната зедница најчесто преку Советодавното тело на Царинската управа.

Во 2022 година започна реализацијата на проектот за имплементација на Нов компјутеризиран транзитен систем (NCTS ²5), кој треба да ги исполни барањата и стандардите од Заедничката транзитна конвенција на ЕУ. Овој проект ќе започне со имплементација во вториот квартал на 2023 и се планира да заврши во текот на 2024 година, со средства обезбедени од Буџетот на Република Северна Македонија.

Во тек е и имплементацијата на нов Национален едношалтерски систем (National Single Window), во рамките на кој изработен е Блупринтот и избрана е консултантска куќа за поддршка на проектните активности. Истиот се очекува да заврши со реализација во текот на 2025 година. За овој проект средствата се обезбедени преку кредит од Светска Банка.

Во фаза на планирање е Систем за регистрација и идентификација на економските оператори (EORI ²) и Единствено управување со корисниците и дигиталните сертификати (UUM&DS ³) кој треба да се усогласи на национално ниво со стандардите дефинирани во Повеќегодишниот стратешки план на ЕУ за имплементација на програмата еЦарина – MASP - C. Средствата за реализација се планирани од ЕУ ИПА фондовите.

Во текот на 2022 година, Царинската управа работеше на унапредување на Системот за обработка на царински декларации и акцизни документи – СОЦДАД преку надградба на Системот за увоз, Системот за извоз, Системот за акцизи, Систем за наплата и сметководство (APC), Системот за управување со гаранции (ГМС) и Системот за управување со економски оператори – МЕОС, како и развој и имплементација на нови сервиси за интероперабилност со другите институции.

Во 2022 година, Царинската управа работеше и на унапредување на системот за Интегрирана тарифна околина – ИТО, преку овозможување на електронско поднесување на барањата за Задолжителна тарифна информација од страна на економските оператори. Овој нов сервис ќе биде пуштен во функција во текот на 2023 година.

1 Multi-Annual Strategic Plan for electronic Customs

2 New Computerised Transit System

3 Economic Operators Registration and Identification number

4 Unified User Management and Digital Signatures

Зелена царинска декларација

Во ноември 2022 година, преку надградба на СОЦДАД системот воведена е т.н. Зелена царинска декларација. Со оваа новина, за економските оператори овозможено е целосна бесхартиена околина при спроведување на постапката за увоз и извоз, и нејзино автоматско завршување за 1 час. Оваа функционалност е овозможена за сите поднесени царински декларации кои се правилно пополнети и валидирани од системот, кои се селектирани на зелен канал, односно не подлежат на контрола, за кои електронски се приложени сите потребни документи и за кои се платени или обезбедени со гаранција царинските давачки.

Анализите покажуваат дека во декември 2022, 79,8% од овие декларации ја завршиле постапката за помалку од 1 час, при што за јануари и февруари 2023 година, овој процент бележи раст.

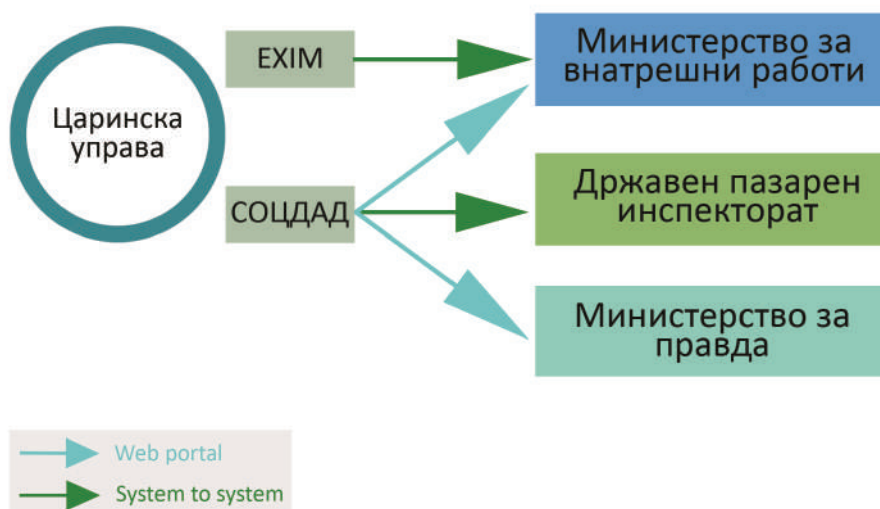
#ЗЕЛЕНА ЦАРИНСКА ДЕКЛАРАЦИЈА

Во јануари 2023,
81,7%
од увозните декларации на
зелен канал ја завршиле
царинската постапка за
1 час

Интероперабилност

Со цел унапредување на меѓуинституционалната размена на податоци, Царинската управа како дел од СОЦДАД разви Сервис за преземање на податоците од увозните и извозните царински декларации расположив за другите владини институции. Со овој сервис, преку Системот за интероперабилност, овозможено е податоци од Царинската управа да преземаат Министерството за внатрешни работи, Државниот пазарен инспекторат и Министерството за правда.

ИНТЕРОПЕРАБИЛНОСТ - СЕРВИСИ ЗА РАЗМЕНА НА ПОДАТОЦИ НА ЦАРИНСКАТА УПРАВА КОН ДРУГИ ИНСТИТУЦИИ

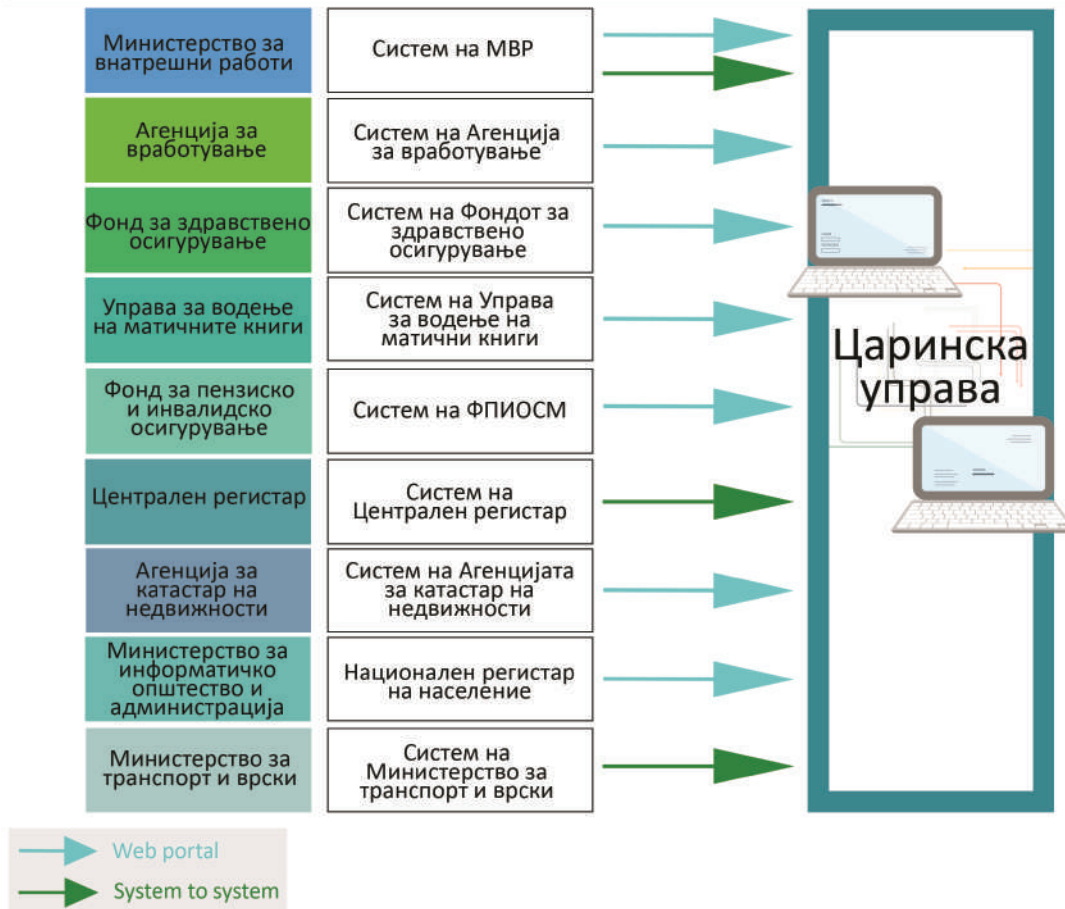

На 10 март во просториите на Владата, беа потпишани договори за интероперабилност меѓу Министерството за правда и групата институции: Министерство за внатрешни работи, Царинска управа, Јавно обвинителство, Државна комисија за спречување на корупцијата, Агенција за цивилно воздухопловство М-НАВ, Управа за финансиска полиција, Управа за финансиско разузнавање, Централен регистар и Државна изборна комисија.

Со цел поефикасно спроведување на надлежностите и поефикасни контроли, Царинската управа преку Системот за интероперабилност користи сервиси развиени како дел од системите на други државни институции, преку кои презема податоци во царинските системи или пристапува директно до нив преку порталот на Системот за интероперабилност. Во ноември 2022 година, преку надградба на Едношалтерски систем за дозволи за увоз, извоз и транзит на стоки – EXIM изработен е нов сервис, со кој преку Системот за интероперабилност е овозможено царинските службеници на граничните премини да вршат проверка на лиценците за превоз на патници кои ги издава Министерството за транспорт и врски, а кои се однесуваат на превозниците и возилата кои се користат при прекуграничниот превоз на патници.

ИНТЕРОПЕРАБИЛНОСТ - СЕРВИСИ ЗА РАЗМЕНА НА ПОДАТОЦИ ОД ДРУГИ ИНСТИТУЦИИ КОН ЦАРИНСКАТА УПРАВА

На 12 ноември потпишани се Договори за размена на податоци помеѓу Царинската управа, Министерството за транспорт и врски, Министерството за внатрешни работи и Државниот инспекторат за транспорт, со што се овозможи поголема транспарентност и контрола на превозниците преку размена на податоци за патниот и товарниот транспорт помеѓу институциите во реално време.

Во тек е развој на два нови сервиси во СОЦДАД, кој треба да заврши до јуни 2023 година и тоа: нов Сервис за преземање на царинските декларации преку поратлот на Системот за интероепрабилност, наменет за користење од страна на Управата за финансиска полиција, Управа за финансиско разузнавање и Управа за јавни приходи и други институции заради поефикасна размена со Царинската управа при спроведување на нивните надлежности, и нов Сервис за должници наменет за потребите на Централниот регистар на РСМ, со кој ќе се воспостави електронска размена преку Системот за интероперабилност помеѓу двете институции при издавање на Потврдата за должници на економските оператори.

Бесхартиена околина

Вкупен број на обработени декларации во 2022		УВОЗ	ИЗВОЗ	ТРАНЗИТ	Вкупно
I. ЦАРИНАРНИЦА СКОПЈЕ					
МК001000	Ц-ца Скопје			576	576
МК001010	Скопје 1	67.711	24.200	20.524	112.435
МК001013	Скопје 3	42.937	4.492	12.313	59.742
МК001014	Скопје 4	25.525	4.977	8.602	39.104
МК001015	Скопје 2	53.532	22.679	20.516	96.727
МК001020	Слободна Зона - Скопје	16.073	10.063	5.080	31.216
МК001025	Пошта Скопје	5.082	1.300	28	6.410
МК001050	Аеродром Скопје - Отсек стоково царинење	35.979	11.340	7.919	55.238
МК001051	Аеродром Скопје - Отсек за патнички промет	78	9	38	125
МК001071	Блаце - Отсек за патнички промет	36	18	27.223	27.277
МК001075	Блаце - Отсек за стоково царинење	11.429	16.810	80	28.319
МК001080	Тетово	9.887	3.242	3.521	16.650
МК001091	Јаџинце	6	8	0	14
Вкупно Ц-ца СКОПЈЕ		268.275	99.138	106.420	473.833
II. ЦАРИНАРНИЦА КУМАНОВО					
МК002010	Куманово	15.800	1.873	3.262	20.935
МК002021	Железничка станица Табановце	3.537	3.234	0	6.771
МК002030	Табановце автопат - Отсек стоково царинење	33.869	35.680	13.161	82.710
МК002031	Табановце автопат - Отсек патнички промет	1.184	53	92.537	93.774
МК002041	Пелинце	1.121	1	0	1.122
МК002050	Деве Баир - Отсек за стоково царинење	11.400	3.629	2.085	17.114
МК002051	Деве Баир - Отсек за патнички промет	310	22	25.656	25.988
МК002061	Белановце-Станчич	279	0		279
Вкупно Ц-ца КУМАНОВО		67.500	44.492	136.701	248.693
III. ЦАРИНАРНИЦА ШТИП					
МК003010	Штип	26.749	21.179	10.008	57.936
МК003030	Делчево - Отсек за стоково царинење	7.677	4.500	604	12.781
МК003031	Делчево - Отсек за патнички промет	457	75	6.699	7.231
МК003050	Велес	9.042	3.767	1.575	14.384
Вкупно Ц-ца ШТИП		43.925	29.521	18.886	92.332
IV. ЦАРИНАРНИЦА ГЕВГЕЛИЈА					
МК004010	Богородица - Отсек за патнички промет	236	12	77.925	78.173
МК004015	Богородица - Отсек за стоково царинење	0	5	1	6
МК004020	Гевгелија	57.007	23.774	18.345	99.126
МК004021	Железничка станица Гевгелија	0	0	4.230	4.230
МК004031	Дојран	26	2	26.845	26.873
МК004040	Кавадарци	13.830	9.990	10.133	33.953
МК004050	Струмица	6.381	12.069	5.920	24.370
МК004060	Ново Село - Отсек за стоково царинење	5.837	2.203	1.410	9.450
МК004061	Ново Село - Отсек за патнички промет	43	8	6.398	6.449
Вкупно Ц-ца ГЕВГЕЛИЈА		83.360	48.063	151.207	282.630
V. ЦАРИНАРНИЦА БИТОЛА					
МК005010	Битола	8.863	5.198	4.028	18.089
МК005020	Меџитлија - Отсек за стоково царинење	4.296	6.874	3.226	14.396
МК005021	Меџитлија - Отсек за патнички промет	61	6	3.097	3.164
МК005030	Прилеп	6.363	11.299	2.942	20.604
МК005040	Охрид	5.749	4.179	1.542	11.470
МК005042	Аеродром Охрид	17	731	1	749
МК005051	Свети Наум	0	0	0	0
МК005060	Струга	7.253	3.552	1.814	12.619
МК005070	Кафасан - Отсек за стоково царинење	20.540	6.479	99	27.118
МК005071	Кафасан - Отсек за патнички промет	348	10	25.131	25.489
МК005081	Стење	0	0	22	22
МК005091	Блато	64	3	105	172
Вкупно Ц-ца БИТОЛА		53.554	38.331	42.007	133.892
Вкупно 2022		516.614	259.545	455.221	1.231.380

Поедноставени царински постапки

Во 2022 има вкупно 221 активни одобренија за поедноставени постапки во увоз, извоз и транзит.

Со овие одобренија, 17% од вкупниот број на увозни декларации и 37% од вкупниот број на извозни декларации во 2022 година се обработени во поедноставна постапка.

МОДЕРНИЗАЦИЈА НА ЦАРИНСКАТА ИКТ ИНФРАСТРУКТУРАТА

Процесот на дигитална трансформација на царинското работење во континуитет го следи модернизација на царинската ИКТ инфраструктура, која има за цел да обезбеди одржување, заштита и непрекинатост во работењето на царинските системи и ефикасна поддршка на корисниците.

Достапност и заштита на царинските системи

Во текот на 2022 година обезбедена е висока достапност од 99,7% на услугите од царинските системи до кои во целосно бесхартна околина, 24/7 пристапуваат економските оператори.

ДОСТАПНОСТ НА ИКТ СИСТЕМИТЕ ВО 2022

СИСТЕМ	ПРЕКИНИ		ДОСТАПНОСТ
	Број	Часови	%
СОЦДАД	39	25,85	99,71%
НКТС	15	14,78	99,83%
ИТО	5	12,25	99,86%
ЕКСИМ	2	4,68	99,95%
ВКУПНО	61	57,56	99,7%

ПОДНЕСЕНИ ПРИЈАВИ НА СЕРВИСНИОТ ДЕСК ВО 2022

Пријави за инциденти со хардверска опрема и мрежни проблеми	448
Пријави за софтверски и бизнис проблеми	9.998
Вкупно пријави	10.446

Воспоставен податочен центар на оддалечена локација

Во ноември 2022 година, во рамки на проектот за набавка на ИКТ опрема и системски софтвер, реализиран со средства од ЕУ ИПА фондовите, извршена е надградба на ИКТ инфраструктурата на податочниот центар на примарната локација во Царинската управа и инсталирана и конфигурирана е опрема на оддалечената локација за опоравување од катастрофи (Disaster Recovery центар) во Прилеп, изграден и управуван од Министерството за внатрешни работи. Активностите за надградба и миграција на базите на податоци од царинските системи и нивното реплицирање во DR центарот во Прилеп продолжува во континуитет.

РЕГИОНАЛНА ЕКОНОМСКА ИНТЕГРАЦИЈА

Во 2022 остваривме високо ниво на регионална соработка со царинските администрации на земјите од регионот, во рамките на која се реализираа повеќе значајни активности за унифицирање и забрзување на прекуграничниот проток на стоки, а со цел понатамошно олеснување на трговијата во регионот. Активностите се реализираа во рамките на договорите дел од иницијативата Отворен Балкан, ЦЕФТА договорот или на билатерална основа.

Од 22 – 23 март е одржан Седмиот регионален состанок на директорите на царинските управи од Западен Балкан – организиран од Царинската служба на Црна Гора и поддржан од Владата и Царинската и даночна служба на Обединетото Кралство.

На 22 јули Царинската управа беше домаќин на работната средба меѓу министрите за транспорт и врски на Република Северна Македонија и Република Србија на граничниот премин Табановце.

На осмиот неформален регионален состанок (25-26 октомври 2022, Бања Лука - Босна и Херцеговина), царинските управи од Западен Балкан повторно ја потврдија важноста од размена на искуства, споделување на постигнати резултати и справување со заеднички предизвици, нагласувајќи ја нивната улога во процесот на европска интеграција, олеснувањето на трговијата и обезбедување на сигурност и безбедност.

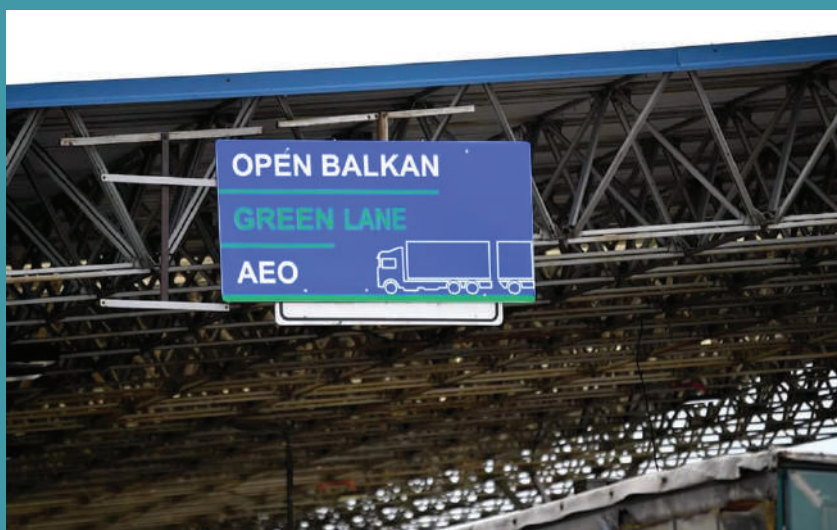

Во декември во Брисел се одржа неделата на ЦЕФТА 2022 година, во насока на приближување кон единствениот пазар на ЕУ, зајакнување на партнерските односи помеѓу институциите од ЦЕФТА земјите и нивно поврзување со земјите членки на ЕУ. Директорката на Царинската управа Славица Кутиров учествуваше на состанок на директорите на Царините од регионот.

One Stop Shop

Концептот на заеднички гранични премини - заеднички контроли за проток на стоки и патници се имплементира со Србија и Албанија преку иницијативата Отворен Балкан со поддршка на Владата на Република Северна Македонија.

One Stop Shop со Република Србија е воспоставен на граничниот премин Табановце – Прешево во септември 2019 година. Во март 2022 година воспоставена е приоритетна лента за товарните возила од земјите од Отворен Балкан, како и за земјите од ЦЕФТА за возила со сензитивни стоки, и за стоки наменети за компании со статус на ОЕО, а отворена е и посебна брза лента за празни камиони и камиони кои превезуваат стока со европски транзитен документ NCTS. Со инфраструктурни зафати во рамките на овие активности на граничниот премин Табановце во функција се ставени вкупно 10 ленти за влез во државата и тоа 2 за товарни моторни возила, една за автобуси и 7 за патнички возила, што претставува максимален број на ленти за влез на постоечката инфраструктура.

Во февруари 2022 година стапи во сила Договорот помеѓу Владата на Република Северна Македонија и Советот на министри на Албанија за воспоставување на заеднички гранични премини, а со потпишување на Протокол за спроведување на Договорот се создадоа услови за воспоставување на заеднички граничен премин One Stop Shop Кафасан – Кафтане. Во тек се активности за прилагодување на инфраструктурата на граничните премини, при што се очекува новиот концепт да профункционира до јуни 2023 година.

На 29 март се одржа средба на стопанските комори од Северна Македонија и Србија на ГП Табановце: Отворен Балкан го забрзува протокот на стоки. На состанокот присуствуваа и претставници на фитосанитарните и ветеринарните инспекции, како и претставници на царинските и полициските гранични служби. Се истакна дека иницијативата Отворен Балкан и воведувањето на зелените ленти значително го забрзуваат протокот на стоки при што потребното време за целиот процес на проверки е скратено од 3 до 15 минути.

На 2 септември во Белград, делегација на Царинската управа присуствуваше на лидерскиот Самит на иницијативата Отворен Балкан, на кој беа претставени активности од интерес на граѓаните, а кои придонесуваат кон полесно надминување на прехранбената, енергетската и економската криза, како и кон поблиско поврзување на трите земји од иницијативата - Република Северна Македонија, Република Албанија и Република Србија.

Овластен економски оператор

Примената на концептот „Овластен економски оператор“ обезбедува приоритетен третман при спроведување на царинските контроли, намален број на физички и документарни контроли, избор на местото за контрола, намалување на трошоците за увоз и извоз и зголемување на конкурентноста на компаниите на регионалните и европските пазари.

Постапката на меѓусебно признавање на ОЕО сертификатите на компаниите од регионот се спроведе преку активности во рамките на ЦЕФТА, а потпишувањето на протоколите и имплементацијата се изврши преку иницијативата Отворен Балкан, на билатерална основа.

Во 2022 имаме вкупно 26 иматели на одобренија за ОЕО.

Удел на поднесени декларации од иматели на ОЕО сертификат во вкупната трговска размена:

УДЕЛ НА ПОДНЕСЕНИ ДЕКЛАРАЦИИ ОД ИМАТЕЛИ НА ОЕО СЕРТИФИКАТ, ВО ВКУПНАТА ТРГОВИЈА		
	Број на декларации	Вкупна вредност
УВОЗ	33,3%	4,2%
ИЗВОЗ	32%	3,7%

Од 3 до 5 ноември, во Белград се одржа Регионалната конференција на асоцијацијата за ОЕО во организација на ГИЗ, каде Царинските управи на земјите од ЦЕФТА ги презентираа досегашните поволности за економските оператори со статус ОЕО, но и за идните мерки што се преземаат во насока на меѓусебно признавање на ОЕО во регионот, како и подобрување на бенефитите за компаниите кои произлегуваат од него во соработка со други државни институции на национално ниво.

На 23 ноември во Скопје, се одржа настан за „Подигнување на ефикасноста на ОЕО програмите преку вклученост на останатите гранични институции“ во организација на Проектот за економски развој и раст на претпријатија на УСАИД, на кој истакната беше важноста на улогата во оваа иницијатива и од останатите институции со надлежности на граничните премини, како Агенцијата за храна и ветерина и Државниот инспекторат за земјоделство, покрај Царинската управа која е носител на иницијативата.

SEED+

Со регионалниот проект SEED+ кој се реализира во рамките на ЦЕФТА, а согласно дополнителниот Протокол 5, се воспоставува размена на прекуграничните документи на инспекциските служби кои имаат надлежност за постапување на граничните премини и тоа Агенција за храна и ветерина и Државен инспекторат за земјоделство, заради што воспоставен е новиот ЦЕФТА TRACES NT систем за размена на фитосанитарните сертификати. Исто така, се работи и на размена на воспоставување на заеднички профили на ризик и размена на податоци помеѓу ЦЕФТА страните за поефикасно управувањето со ризиците.

Зелени коридори

Зелените коридори за проток на чувствителна стока, имплементирани во текот на пандемијата, успешно и непречено функционираат со земјите од ЦЕФТА преку граничните премини Табановце, Блаце и Кафасан. На овие премини се обезбедува приоритетен третман за стоките кои се на претходно усогласена листа помеѓу земјите на ЦЕФТА, при што вклучените страни разменуваат известување пред пристигнување на пратката преку системот SEED на ЦЕФТА.

Позитивните искуства од примена на Зелените коридори, продуцираа активности во регионот за нивно проширување кон соседните земји членки на ЕУ. На 7 јули 2022 година, со Независната управа за јавни приходи на Република Грција потпишан е Меморандум за разбирање за електронска размена на податоци, со кој е воспоставена примена на овие коридори за стоките кои излегуваат кон Грција. Продолжуваат активностите за проширување на овие коридори и со другите земји од ЕУ.

На 9 септември во Рим се одржа работна средба на директорите на Царинските управи на Северна Македонија, Италија, Црна Гора и Албанија, заедно со високи претставници на ЦЕФТА Секретаријатот и Меѓународната транспортна заедница. По примерот на Република Северна Македонија и Република Грција, потпишани беа Меморандуми за разбирање за електронска размена на податоци помеѓу Царинските управи на Албанија и Црна Гора со Царинската управа на Италија.

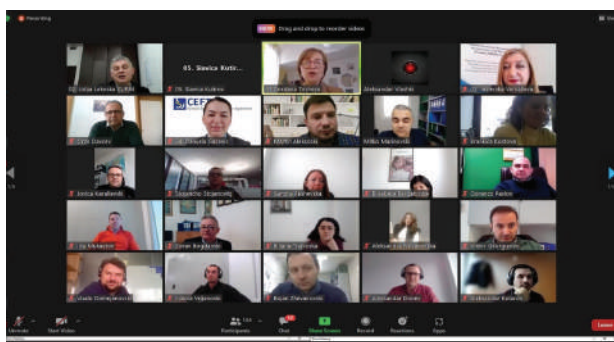
Е – трговија

Во 2022 година започна ЦЕФТА – ГИЗ регионалниот проект за е – трговија (E commerce & Consumer Protection Parcel Delivery - e commerce customs procedures) кој има за цел усогласување со ЕУ регулативата за е – трговија и олеснување на царинските постапки во согласност со стандардите, барањата и практиките на ЕУ и СЦО.

Правила за потекло

Во 2022 завршија процедурите за спроведување на Одлуката 1/2021 за измена и дополнување на Анекс 4 на Централно европскиот договор за слободна трговија (ЦЕФТА 2006) утврдувајќи го протоколот кој се однесува на дефиниција на поимот „производи со потекло“ и методите на административна соработка од страна на сите членки на ЦЕФТА. Во Република Северна Македонија Законот за ратификација на ЦЕФТА Одлуката е објавен на 9 ноември, со стапување во сила на 10 ноември 2022 година.

Албанија, Северна Македонија, Црна Гора и Србија ја проширија примената на целосна кумулација на билатерално ниво со ЕФТА земјите. Во поглед на ПЕМ Конвенцијата и рамката за преодни правила за потекло, каде имаше согласност за прифаќање на електронски сертификати за потекло како можна замена за оние во хартија во време на COVID криза, DG TAXUD има намера да издаде препораки за продолжена употреба на двете решенија и измена на протоколите за потекло во билатералните договори.

Програмата на USAID за економски развој, управување и раст на претпријатијата (EDGE), во соработка со Царинската управа на Република Северна Македонија, на 10 март реализираше работилница за подобро разбирање и примена на преференцијалните правила за потекло на стоките - согласно ПЕМ Конвенцијата, Брегзит и новите транзициони преференцијални правила за потекло.

Од 7-11 ноември се одржа работилница на тема „Царинска вредност на стока“ во Скопје, реализирана со техничка помош на експерти од Светската царинска организација

ПРИОРИТЕТ 3 ЗАШТИТА НА ОПШТЕСТВОТО

Царинската управа е силно фокусирана на заштитата на здравјето и безбедноста на граѓаните и општеството преку постојани активности за сузбивање на нелегалната трговија и организираниот криминал. Надзорот над синџирот на снабдување се заснова на управување со ризик, селективни контроли и оперативни дејствија и истраги на граничните премини и внатрешните терминали, во кои се вклучени царинските службеници и инспекторите за контроли и истраги. Овие дејствија имаат за цел поддршка и забрзување на легалната трговија и спречување на нелегалната трговија.

Гранична меѓагенциска единица (ГМЕ) на Меѓународниот аеродром Скопје

Со поддршка на Канцеларијата на Обединетите нации за борба против криминал и дрога - UNODC и во соработка со Светската царинска организација и Интерпол потпишан е договор во Владата на РСМ за формирање на заедничка работна единица на Меѓународниот аеродром Скопје. Во април 2022 година свечено е отворена канцеларијата на Меѓународниот аеродром Скопје - Гранична меѓагенциска единица (Border Interagency Unit), составена од 7 царински инспектори и 7 полициски службеници.

ПРИОРИТЕТ 3.

ДИГИТАЛИЗАЦИЈА ЗА ПОДДРШКА НА КОНТРОЛИТЕ И ИСТРАГИТЕ

Имплементација на Систем за управување со контролите и истрагите – CIMS⁵

Развојот и имплементацијата на Системот за управување со контролите и истрагите (CIMS) се планирани да се реализираат преку средства од ЕУ ИПА 3. Изработена е техничка спецификација која вклучува и дополнителна опрема и хардвер.

Обезбедување на ефикасно управување со акцизните добра

Се преземаат мерки за воспоставување на систем за обележување и следење на тутунски производи (цигари) преку системот Track & Trace кој се базира на дигитална идентификација на производите со аплицирање на дигитален код на пакувањето на производот во процесот на производство.

Оперативни акции

Во 2022 година претставници на Царинската управа учествуваа во над 15 заеднички меѓународни операции во соработка со Министерството за внатрешни работи, Светска царинска организација, EUROPOL, INTERPOL, Британската служба за јавни приходи и царина (HMRC), UNODC и други. Царинската управа во 2022 година беше дел од меѓународен проект GLOBAL SHIELD фокусиран на следење на увоз и извоз на хемикалии и други производи што може да се користат за изработка на експлозивни направи, како и од следните меѓународни операции LUDUS II, OPSON XI, BALKANGATE, CARBACK, CLAUDIUS - WESTERN BALKANS, трета фаза на операцијата STOP II, операција за спречување на илегалната трговија со F-гасови (флуорирани гасови, односно фреони), ARMSTRONG IX, DEMETER VIII, полициско-царинска акција Joint Action Day South East Europe 2022 (JAD SEE 2022), LAKE 2022/2023, LUDUS III и THUNDER 2022.

Проценка на ризици и контроли

Селекцијата на царински декларации се врши врз основа на воспоставените критериуми во Системот за анализа на ризици, кои се применуваат во увозната и извозната царинска постапка.

Во 2022 година 69% од поднесените увозни царински декларации се селектирани од системот за анализа на ризик на зелен канал, 23% на жолт, а 8% на црвен канал, при што по извршените прегледи во 25199 декларации или во 16% од декларациите селектирани за контрола се откриени неправилности при спроведување на постапката.

УВОЗ								
Царинарница	Број на увозни декларации на зелен канал	% на зелен канал	Број на увозни декларации на жолт канал	% на жолт канал	Број на увозни декларации на црвен канал	% на црвен канал	Број на утврдени неправилности од проверки на увозни декларации од жолт и црвен канал (од системот)	% на неправилности од проверка на жолт и црвен канал
СКОПЈЕ	173096	68%	54727	21%	26934	11%	11924	15%
КУМАНОВО	53116	82%	9055	14%	2835	4%	3311	28%
ШТИП	30745	71%	9795	23%	2637	6%	2726	22%
ГЕВГЕЛИЈА	44652	54%	29494	36%	8249	10%	3374	9%
БИТОЛА	40214	76%	9544	18%	3016	6%	3864	31%
ВКУПНО	341823	69%	112615	23%	43671	8%	25199	16%

Од увозните декларации кои од системот за анализа на ризик биле селектирани на зелен канал, за 6,9% дополнително е донесена одлука за контрола (пренасочени на жолт или црвен канал), при што се откриени неправилности кај 2618 декларации или кај 11% од овие дополнително селектирани декларации.

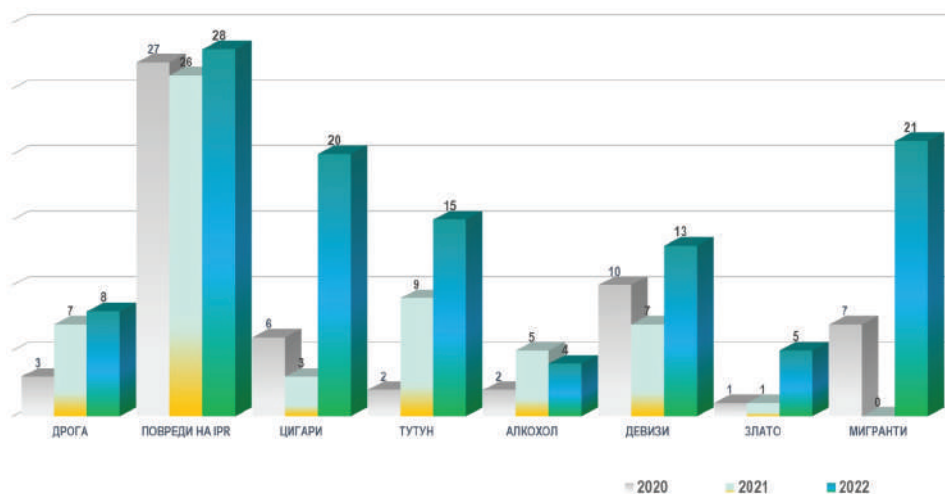
Во 2022 година 98% од поднесените извозни царински декларции завршиле на зелен канал, 2% на жолт и 0,3% на црвен канал, при што по извршените прегледи во 45 декларации или 1% од декларациите селектирани за контрола откриени се неправилности при спроведување на постапката.

ИЗВОЗ								
Царинарница	Број на извозни декларации на зелен канал	% на зелен канал	Број на извозни декларации на жолт канал	% на жолт канал	Број на извозни декларации на црвен канал	% на црвен канал	Број на утврдени неправилности од проверки на извозни деклар. од жолт и црвен канал (од системот)	% на неправилности од проверка на жолт и црвен канал
СКОПЈЕ	94052	97%	2134	2%	301	0,3%	28	1%
КУМАНОВО	40155	98%	578	1%	132	0,3%	6	1%
ШТИП	29370	98%	528	2%	99	0,3%	0	0%
ГЕВГЕЛИЈА	47780	97%	1555	3%	159	0,3%	6	0%
БИТОЛА	37228	98%	762	2%	79	0,2%	5	1%
ВКУПНО	248585	98%	5557	2%	770	0,3%	45	1%

ОСТВАРЕНИ ЗАПЛЕНИ

ЗАПЛЕНИ ВО 2022		
ВИД НА ЗАПЛЕНА	БРОЈ НА СЛУЧАИ	КОЛИЧИНА
ДРОГИ И ПСИХОТРОПНИ СУПСТАНЦИ	8	8169,34 кг 69 парчиња
ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОПСТВЕНОСТ - ИПР	28	191.330 парчиња
ЦИГАРИ	20	87.836 парчиња
ТУТУН	15	1.343 кг
АЛКОХОЛНИ ПИЈАЛАЦИ	4	91 литри и 440 парчиња
ДЕВИЗИ	13	281.030 EUR 279.660 USD 3.938.525 RUB
ЗЛАТО	5	33.848 кг
МИГРАНТИ	21	185 лица
ВКУПНО:	114	

Во 2022 година бројот на случаи на заплени е двојно зголемен во однос на 2021 и 2020 година:

16.12.2022: Заплена во вредност од милион евра - На ГП Богородица при контрола на автобус се заплени: 262.750 USD, 155.760 EUR и 12 кг злато и златен накит - проценета вредност 600.000 EYP.

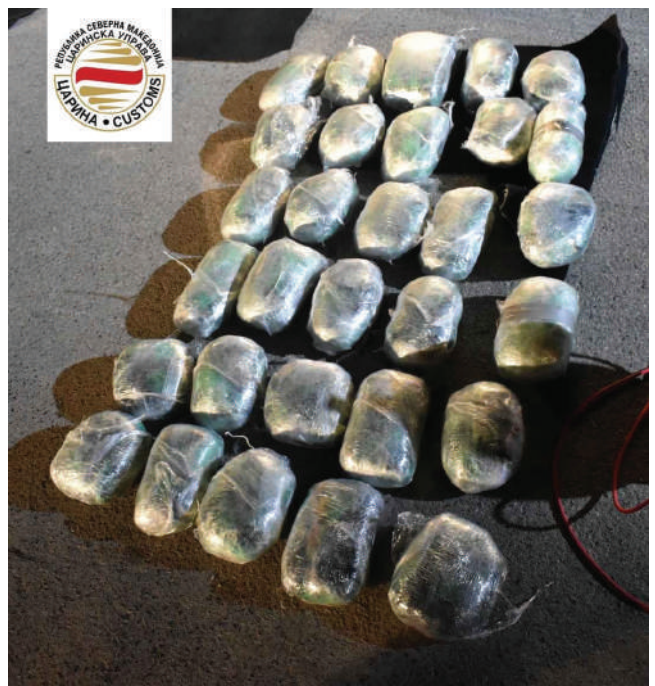

20.07.2022 година: 500 килограми сецкан тутун за пушење за кој не се платени акцизни и други увозни давачки открија инспекторите од Одделението за истраги, Одделението за разузнавање и мобилните тимови од Царинската управа на две локации во скопскиот регион.

07.08.2022 година: заплени 13,3 кг злато со проценета вредност од над 600.000 евра и непријавени 30.000 евра на ГП Табановце во автобус на влез во државата, од страна на мобилните тимови на Царинската управа

02.11.2022 година: заплени 67 килограми марихуана со проценета вредност од околу 250.000 евра, со што е пресечен меѓународен транспорт на наркотични дроги, од страна на инспектори од Одделение за оперативни работи – Сектор за контрола и истраги при Царинска управа, во заедничка акција со Одделот за криминалистичка полиција на МВР и СВР Велес

РЕЗУЛТАТИ ОД ИЗВРШЕНИ КОНТРОЛИ И ИСТРАГИ

По записници за сторени царински прекршоци изготвени од страна на царинските службеници во царинските испостави, во 2022 година изречени се парични казни во вкупен износ од 694.110 евра.

Од страна на Одделението за истраги во 2022 поднесени се вкупно 32 кривични пријави за сторени кривични дела откриени при извршени контроли.

Контрола по царинење

Одделението за контрола на трговски друштва во 2022 година изврши 233 контроли по царинење на економски оператори. По извршените контроли констатирани се 92 неправилности, при што се утврдени избегнати и неплатени давачки при увоз во вкупен износ од 101,05 милиони денари.

КОНТРОЛА ПО ЦАРИНЕЊЕ ВО 2022	
Извршени контроли	233
Пронајдени неправилности	92
Избегнати давачки	101,05 милиони денари

Финансиски истраги

Службата за финансиски истраги презема активности согласно Националната стратегија за јакнење на капацитетите за водење на финансиски истраги и конфискација на имот за периодот 2021-2023 година.

Во 2022 година се започнати 14 финансиски истраги против 22 физички лица и 9 правни лица. Поднесените иницијативи до јавните обвинителства се однесуваат за обезбедување на опрема, стамбени објекти и возила со вкупна вредност од 20,67 милиони денари.

Контроли за заштита на ИПР

Во оваа област се преземаат активностите за зајакнување на заштитата на правата од интелектуална сопственост, фокусирани на консолидирање на статистичките информации од разни извори, со цел да се обезбеди брзо повлекување на фалсификуваните производи кои претставуваат ризик по здравјето и безбедноста на потрошувачите и систематски приод во постапка на нивно уништување.

Во 2022 година се спроведени 33 акции поради сомневање за повредување на права од интелектуална сопственост. Задржани се вкупно 193.027 парчиња стока. За 11.145 парчиња носителите на право утврдија дека има повреда на права од интелектуална сопственост и дека се работи за фалсификувана стока. Засегнати биле 26 трговски марки.

Во март 2022 година Царинската управа беше домаќин на меѓународната оперативна работилница за борба против пиратерија, организирана од Светската царинска организација, под покровителство на Јапонската фондација за царинска соработка (CCF Japan).

Во насока на зајакнување на капацитетите за заштита на општеството, во февруари 2022 година делегација на Царинската управа учествуваше на првиот подготвителен состанок за 30-ти Економски и еколошки форум на ОБСЕ на тема “Промовирање на безбедност и стабилност во регионот на ОБСЕ низ одржлива економска обнова од пандемијата со КОВИД – 19”.

Од 15-17 март во Охрид се одржа Регионална конференција за подобрување на безбедноста на границите во организација на Мисијата на OSCE и UNODC. Учествуваа директори и високи претставници на царинските служби и граничните власти на земјите од Западен Балкан, како и високи претставници од царинските и полициските служби од Република Грција.

Продолжува успешната соработка со програмата EXBS за поефикасна гранична контрола: на 25 март е одржана завршна церемонија за еднонеделната обука под покровителство на Програмата за контрола на извозот и граничната безбедност (EXBS) при Амбасадата на САД

На 6 декември официјално беа примени двата подвижни мини скенера на стока и мал багаж донирани од Царината на Сојузна Република Германија.

ПРИОРИТЕТ 4 ОРГАНИЗАЦИСКИ И ИНФРАСТРУКТУРЕН РАЗВОЈ

ИНФРАСТРУКТУРЕН РАЗВОЈ

Царината е една од важните алки во меѓународниот синџир на снабдување со стоки, поради што работењето и развојот на Царината постојано мора да се заснова на примена и имплементација на нови технологии и глобални стандарди за тргување. Посебен дел од овој приоритет е инфраструктурниот развој за модернизација на граничните премини согласно европските и светските стандарди, што има за цел примена на современи системи и алатки во работењето кои влијаат на забрзување на прекуграничниот проток од една страна и поефикасни контроли од друга.

Паметни граници

Во тек е проект за имплементација на нов Систем за видеонадзор и препознавање на регистарски таблички (CCTV⁶ & ANPR⁷). Преку овој проект се воведува еден нов концепт на т.н. паметни граници. Во рамките на овој концепт на сите гранични премини и терминали ќе поставиме нова опрема базирана на современи технологии, која ќе може да се интегрира со тековната ИКТ инфраструктура и системи. Оваа опрема вклучува поставување на читачи на кодови на документи, нови автоматизирани рампи и ваги, како и автоматска сигнализација на граничните премини. Имплементацијата на овој проект треба да започне во текот на 2023 година, а ќе се реализира преку ЕУ ИПА фондовите.

ПАМЕТНИ ГРАНИЦИ

Целосната имплементација на овој нов концепт на работа, во кој повеќето процеси ќе се одвиваат автоматски, ќе придонесе за намалување на потребата од човечки фактор на граничните премини и терминали, ќе го забрза протокот, ќе влијае на поефикасни контроли и ќе придонесе за намалување на сивата економија и корупцијата.

⁶ CCTV – Closed-circuit television (Интерна телевизија)

⁷ ANPR – Automatic number plate recognition (Систем за автоматско препознавање на регистарски таблички)

Во тек се активности за реконструкција на граничните премини на Кафасан и Деве Баир, кои ќе се реализираат во текот на 2023 година со поддршка и обезбедени средства преку заем од Светска Банка. Исто така, планирана е и реконструкција на ГП Делчево, за што се обезбедени средства преку националната програма на ИПА, и за овој проект се завршени сите подготвителни активности, а реализацијата се очекува да заврши во 2024 година.

Во однос на изградба на нови гранични премини, планирана е изградба на нов граничен премин Маркова нога со Грција, за кој исто така се обезбедени средства преку ЕУ ИПА национална програма. Во тек е изработката на финален проект, по што ќе започне фазата на изградба.

Исто така, во тек се активности за изработка на проектна документација за изградба на нов граничен премин со Бугарија, кај Берово (Клепало). Истиот ќе се реализира преку ЕУ средства – ИПА програма за прекугранична соработка со Бугарија. Крајниот датум за реализација на овој проект е 2029 година.

Во 2022 година започнаа активности во рамки на проектот имплементиран од КОНЕКТА – „Техничка помош за поврзување во Западен Балкан“ (финансиран од Транспортната заедница) со кој е планирано да се подготви основен проект за Граничниот премин Блаце, со фокус на можноста да се проектира концепт на One Stop Shop со Република Косово.

ОРГАНИЗАЦИСКИ РАЗВОЈ

Вработените се движечката сила на развојот на Царинската управа. Модернизацијата на царинското работење опфаќа и перманентното унапредување на организациската структура и управувањето со човечките ресурси, развивање на нивните знаења и вештини и јакнење на нивниот интегритет, преку примена на мерки и активности за превенирање и спречување на коруптивните појави, што придонесува во развојот на службата како ефикасен сервис за деловната заедница и граѓаните.

СТРУКТУРА НА ВРАБОТЕНИ

Континуираните обуки на царинските службеници се предуслов за достигнување на потребните знаења, вештини и професионален развој и поддржуваат полесно напредување во кариерата. Системот за обуки и стручно оспособување, како клучен предуслов за успешна имплементација на стратешките и оперативни цели, се заснова на политиките за управување со човечки ресурси на Царинската управа. Континуираната обука на царинските службеници и на обучените обучувачи е само еден сегмент од стратешкиот приоритет – инвестирање во вработените.

ОДРЖАНИ ОБУКИ	НАСТАНИ	УЧЕСНИЦИ
За вработени	153	2380
За економски оператори	11	1108

На 5 декември во Царинската управа е инсталирана опрема за обука во виртуелна реалност (Virtual Reality Training - VRT), во рамки на Регионалниот тренинг центар со поддршка на Светската царинска организација и Царинската служба на Кореја.

Зајакнување на професионалноста и интегритетот на вработените

Царинската управа учествува активно во креирањето на националните политики и стратегии за спречување на корупцијата и судирот на интереси, во соработка со Државната комисија за спречување на корупција. Во таа насока се спроведуваат мерки за спречување на несоодветно и коруптивно однесување и се развиваат системи на правила и контрола.

Од април 2022 воведени се задолжителни ротации - периодични прераспределувања на царинските службеници, како една од најефикасните превентивни мерки за спречување на корупција, која се применува и во земјите од Европската Унија.

Секторот за професионална одговорност изработи нови Регистри на ризични точки во царинското работење подложни на корупција, што е корисна алатка при справување и превенција од корупција.

Исто така, планирано е воведување на Систем за телесните камери (Body Cameri) за царинските службеници кои работат на граничните премини, со цел поголема транспарентност во комуникацијата, поддршка на професионалноста при постапувањето и откривање на евентуални нелегални или коруптивни појави.

Во текот на 2022 спроведени се вкупно 165 внатрешни контроли и истраги, од кои во 51 случај се пронајдени неправилности.

Внатрешни контроли и истраги за 2022	Вкупно извештаи	Пронајдени неправилности
Царинарница Скопје	47	18
Царинарница Куманово	35	9
Царинарница Штип	12	3
Царинарница Гевгелија	18	5
Царинарница Битола	25	8
Царинска управа	28	8
Вкупно	165	51

Дисциплински мерки

По спроведени дисциплински постапки, изречени се 5 опомени, 14 парични казни и 1 отказ на договор за вработување, како и 34 парични казни по решенија за намалување на плата.

МЕЃУНАРОДНА И МЕЃУИНСТИТУЦИОНАЛНА СОРАБОТКА

МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

Царинската управа ги следи и усвојува инструментите на Светската царинска организација за олеснување на трговијата и зголемување на сигурноста на меѓународните синџири на снабдување. Се спроведуваат активности за унапредување на соработката со други царински служби и се иницира соработка за важни проекти според потребите за унапредување и стратешките реформи.

Особено е значајна соработката остварена преку програмите на Заедницата: Царина 2027, ИПА програмите, TAIEХ и твининг програмите.

Поднесена е апликација за „Проект за воспоставување на царински податочен центар и подобрување на системот за управување со ризик“ – поддршка од Царинската служба на Јужна Кореја. Како резултат од препораките од проектот „Консултација за модернизација на Царинската управа на Република Северна Македонија“ што беше спроведен во 2020 година, Царинската служба на Јужна Кореја изрази подготвеност за поддршка за нов проект за набавка на царински податочен центар и алатки за системот за управување со ризик. Проценета вредност на проектот е 5,6 милиони долари и е планиран да се реализира од 2023-2025 година.

Во тек е склучување на меѓународен договор за учество во **Програмата Царина**, кој ќе го опфаќа периодот од 2021 -2027 година. Истиот е потпишан од Европската комисија и Република Северна Македонија, а во постапка е ратификација на истиот. Во рамките на Проектот се реализираат обуки, работилници, семинари, работни групи, состаноци, а царинските службеници ќе имаат можност да учествуваат на настани преку кои ќе се доближат до работата на царинските служби на земјите членки на ЕУ. Основна цел на Програмата е изучување, размена на знаења и искуства и запознавање со најдобрите практики во царинското работење на земјите од Европската Унија и земјите од Западен Балкан вклучени во Програмата, како и реализација на стратешки политики и цели на ЕУ.

Царинската управа е вклучена во програмирање на ИПА 3 (2023-2024) во рамки на прозорецот за **Управување со јавни финансии (PFM) 2022 - 2025**, заедно со Управата за јавни приходи и Министерството за финансии, со предложена вредност од околу 9 милиони евра за следните проекти од Царинската управа:

- Зајакнување на заедничките контролни механизми и капацитети во насока на сузбивање на нелегалната трговија и организираниот криминал и
- Понатамошна модернизација на царинските услуги и нивна дигитализација

На 26-ти Јануари се одбележа **Меѓународниот ден на Царината под мотото „Зголемување на царинската дигитална трансформација преку прифаќање на култура на податоци и градење на екосистем на податоци“**. Сертификати за посебни заслуги од генералниот секретар на Светската царинска организација Кунио Микурија беа доделени на вработени на Царинската управа и на претставници од надворешни институции и организации кои со своите активности се издвоија како заслужни во воспоставување на одржлива и конструктивна бизнис околина и изнаоѓање решенија за справување со кризата предизвикана од пандемијата.

Од 23 – 25 јуни, делегација на Царинската управа учествуваше на Генералното собрание на Светската царинска организација, што оваа година беше посветено на улогата на Царината во дигиталната трансформација, е-трговијата, „зелена Царина“ и управувањето со границите.

На 25 март на протоколарна средба, амбасадорот на Република Бугарија Н.Е. Ангел Ангелов, беше запознаен со активностите што се преземаат за реализација на заедничките проекти со Република Бугарија, како што е проектот за реконструкција на граничниот премин Деве Баир, актуелната состојба околу проектот за изградба на нов граничен премин Клепало и изградба и реконструкција на граничниот премин Делчево.

На 21 јули се одржа средба со заменик амбасадорот на Кралството Холандија Роберт Декер. Соработката со Кралството Холандија, преку повеќе проекти придонесе за подобрување на царинските постапки, олеснување на трговијата и ефикасна наплата на приходите, како и воспоставување на структура за адекватна заштита на правата на интелектуална сопственост.

На 2 јуни се одржа билатерална средба со висока делегација предводена од директорот на Царинската управа на Република Хрватска Марио Демировиќ во насока на продолжување на меѓусебната соработка и размена на искуства помеѓу двете институции.

На 10 август на протоколарна средба со амбасадорот на Република Албанија Н.Е. Фатос Река, дискутирани беа придобивките од досегашната соработка помеѓу царинските служби на двете земји, економската соработка, како и за можностите за понатамошно унапредување на заедничките активности во делот на олеснување на прекуграничната трговија.

На 7 ноември се одржа годишна Конференција на директори на Царинските служби од Европскиот регион во рамки на Светската царинска организација, на која се дискутираше за мерките кои се дел од „Планот за модернизација на Светската царинска организација 2022 – 2025“.

На 25 ноември со промотивен настан на Меѓународниот Аеродром Скопје започна кампањата на мисијата на ОБСЕ во Скопје „16 дена активизам за борба против насилство врз жените“. На повеќе објекти на Царинската управа низ државата се поставија банери за симболично потсетување дека секоја жена има еднакви права на образование и професионален развој.

На 7 декември мисијата на Светска банка беше во посета на Царинската управа во рамки на активностите на проектот за олеснување на трговијата и транспортот во земјите од Западен Балкан.

Меѓуинституционална соработка

На 28 февруари се одржа работен состанок со Државниот инспекторат за земјоделство во насока на продлабочување на соработката и планирање на идни заеднички активности.

На 3 март на работна средба со министерот за економија Крешник Бектеши се дискутираше за преземените активности за примена на алтернативни правила за потекло, согласно најновата состојба во рамки на Регионалната конвенција за Пен-евромедитеранските преференцијални правила за потекло, како и за новите правила за потекло во ЕУ, применувани со земјите од ЕФТА и ЦЕФТА.

По повод 7 мај – Денот на македонската полиција, министерот за внатрешни работи Оливер Спасовски на Царинската управа и додели Плакета за особена посветеност, професионализам и успешна реализација на целите од заеднички интерес.

На 16 мај на работна средба со министерот за информатичко општество и администрација Адмирал Алити, се дискутираше за важноста на меѓусебното поврзување и користењето на регистрите и базите на податоци меѓу државните органи и институции.

Во период од 30-31 мај се одржа вториот Скопски економски и финансиски форум (СЕФФ), посветен на „Одржување на растот во време на неизвесност и потоа“, организиран од Министерството за финансии. Главен говорник на Форумот беше истакнатиот нобеловец Пол Кругман, а директорката на Царинската управа беше говорник на панелот за Дигитализација, инфраструктура, поврзаност и трговија.

На 9 јуни, потпишан е Меморандум за меѓусебна соработка во спроведување на активностите од Проектот „Надградба на Едношалтерскиот систем“. Надградбата вклучува нови услуги преку интеграција на Централен регистар со Царинската управа и Управата за јавни приходи за автоматско добивање на податоци и документи за платени даноци, придонеси и царински давачки, интеграција со Централниот регистар на население, технолошка надградба на потсистемот за размена на податоци со УЈП и банките и други нови функционалности.

Во рамки на Проектот „Следење на протокот на стоки на граничниот премин Табановце“, претставници на Стопанската комора го евидентираат протокот на товарни возила на влез во овој период, за утврдување на фактичката ситуација според која треба да се предложат понатамошни мерки за подобрување.

На 29 јули на работна средба на граничниот премин Табановце на која присуствуваа директорот на Стопанската комора Бранко Азески, Министерот за внатрешни работи Оливер Спасовски, директорката на Царинската управа Славица Кутиров и директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство Николче Бабовски, Стопанската комора ги презентираше првичните резултати од Проектот.

На 14 септември доделено признание од Сојузот на стопанските комори за успешна соработка и меѓусебна поддршка во сите сфери на заедничкото работење.

На 16 септември на настан на кој присуствуваше и министерот за финансии Фатмир Бесими, тим од експерти од Царинската управа предводен од директорката Славица Кутиров, на претставниците од бизнис зедницата им ги презентираше поволностите кои преку новите системи и функционалности во процесот на дигитализација се воведуваат во царинското работење за поддршка на конкурентноста на домашните компании.

На 21 септември на работна средба со гувернерката на Народна банка на Република Северна Македонија, д-р Анита Ангеловска-Бежоска се разговараше за тековната соработка меѓу двете институции, со акцент на електронското поврзување на системите во делот на акцизни марки, како и за новините коишто се планирани да се воведат од страна на Царинската управа како што е системот за следење на тутунски добра Track&Trace.

На 13 октомври на работна средба со помошник директорот на Одделот за гранични работи и миграции при Министерство за внатрешни работи Сашо Смилески, се разговараше за теми од заеднички интерес поврзани со активностите во рамки на иницијативата Отворен Балкан, како и за формирање на заедничка меѓуресурсна група на Царинската управа и Граничната полиција, со цел зајакнување на граничната контрола и борба против организиран криминал.

На 15 октомври се одржа работен состанок со Бирото за метрологија и Државниот пазарен инспекторат. На состанокот беше истакнато воведувањето на системот на Царинската управа за автоматско известување на Државниот пазарен инспекторат за секоја пристигната пратка на мазут, со што на ДПИ му се овозможи брза проценка на ризикот и земење на мостри за контрола на квалитетот.

На 6 октомври учениците од трета година од средното економско училиште СОУ „Нико Нестор“ од Струга, ја посетија царинската испостава Струга, каде царинските службеници ги запознаа со улогата и начинот на функционирање на царинската служба, со посебен осврт на царинење на стоките во царински терминал.

ЈУБИЛЕЈ 30 ГОДИНИ ЦАРИНСКА УПРАВА

Под слоганот „30 години самостојна Царинска управа – 30 години посветеност“, Царинската управа во текот на април 2022 година, со низа настани го одбележа јубилејот - 30 години од своето основање како независна служба.

Во насока на поттикнување на свесноста за важноста на чистата околина, беше организирана седмица на пошумување во која царинските службеници од петте царинарници, заедно со полициски службеници, како и со високи претставници од општините на чии територии се одвиваше пошумувањето, засадија над 100 млади дрва.

Заедно со Црвен крст и Републичкиот завод за трансфузиологија, организирана беше и крводарителска акција која се спроведуваше на целата територија на државата. Крводарителската акција традиционално имаше голем одзив кај царинските службеници, а донирани беа околу 100 единици крв.

Во рамките на одбележувањето, на Меѓународниот аеродром Скопје на 8 април, 2022 година свечено беше отворена канцеларијата на Граничната меѓагенциска единица, поддржана од Канцеларијата на Обединетите нации за дрога и криминал (UNODC).

Централната прослава по повод 30 годишнината на Царинската управа се одржа на 14 април 2022 година, на која присуствуваа Димитар Ковачевски, претседател на Владата на Република Северна Македонија, Фатмир Бесими - министер за финансии, високи претставници на Владата, Архиепископот Охридски и Македонски г.г. Стефан, претставници на дипломатско-конзуларните претставништва, државни институции, поранешни директори на Царинската управа, претставници на деловната заедница и други соработници. Почесен гостин на свечениот настан беше Стево Пендаровски, Претседателот на Република Северна Македонија.

Честитки за успешното триесетгодишно работење упатија претседателот на Владата на Република Северна Македонија, Димитар Ковачевски, министерот за финансии Фатмир Бесими, Генералниот секретар на Светска царинска организација Кунио Микурија и директорот на Генералниот директорат за царини и оданочување на Европската комисија (DG TAXUD), Томас Герасимос.

Со доделување на плакети со повелба, Царинската управа ја изрази својата благодарност кон соработниците и партнерите за нивната поддршка во изминатите 30 години. Плакети беа доделени на Стопанската комора на Република Северна Македонија, Сојузот на стопански комори на Македонија, Стопанската комора на северозападна Македонија, Министерството за финансии, Министерството за внатрешни работи, Царината на Обединетото Кралство на Велика Британија и Северна Ирска, Амбасадата на Соединетите Американски држави и Делегацијата на Европската Унија.

Присутните на прославата имаа можност да проследат и демонстрација со опремата за контроли што се користи во секојдневното царинско работење и поблиску да се запознаат со улогата на Царината за заштитата на општеството.

По повод празникот, директорката на Царинската управа, додели благодарници на 145 царински службеници за 10, 20 и 30 години работен стаж во службата.

Годишна хуманитарна акција

Во пресрет на новогодишните празници Царинската управа спроведе хуманитарна акција со одвојување на средства донирани на ООУ Круме Кепески во Скопје, наменети за реконструкција на просторијата која ќе биде опремена како сензорна соба.

Монографија „30 години Царинска управа“

Во декември од печат излезе публикација - Монографија „30 години Царинска управа“, во која се преточени трите декади од работата и развојот на Царинската управа, од формирањето во 1992 година.

Доделена Повелба од Претседателот на Република Северна Македонија

Посветеното работење и значајната улога на Царинската управа беа потврдени и со Повелбата што Претседателот на државата Стево Пендаровски ја додели на 21 декември за 30 години фундаментален и непроценлив придонес на Царинската управа во заштитата на општеството и осовременувањето и развојот на економијата, притоа застапувајќи ги и остварувајќи ги финансиските интереси на државата и на граѓаните на државата.

ИЗДАВАЧ:

**ЦАРИНСКА УПРАВА НА РЕПУБЛИКА
СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА**

ул. ЛАЗАР ЛИЧЕНОСКИ бр. 13, 1000 СКОПЈЕ

www.customs.gov.mk

